

Posudek diplomové práce Filipa Březiny „Herec na scéně a před kamerou“

Práce Filipy Březiny je v pravém a tom nejlepší smyslu práce herecká. Již od počátečních vět strhne čtenáře energií nabitých vět. (A to tak, že jste mu schopni odpustit jisté prohřešky proti gramatice.) Filip je důsledně konkrétní, v první části práce přibližuje svůj přístup k tvorbě na příkladu průběhu zkoušení dvojrole v inscenaci hry Adama Kushnera : „Andělé v Americe“ v režii Michala Dočekala, v Divadle ABC.

Filip jako bytostný herec myslí tělem. Již na počátku své divadelní dráhy má svou vlastní metodu, a to skutečně průkazně osobní. (Dokáže ji ovšem opřít, jak se v diplomové práci sluší, i o autority, odvolává se zejména na V. Mejercholda a M. Čechova.) Svůj postup při hledání tvaru postavy nám představuje již na str. 5: „Přišel jsem na to, že mi nejvíce vyhovuje stavět celou postavu buďto od jednoho gesta, které nějakým způsobem vyjadřuje podstatu postavy a ze kterého se pak vyvine celkový gestus postavy, nebo vycházím od noh, což znamená, že si chůzi vymyslím nebo pozoruju i lidi kolem sebe a použiju chůzi, kterou jsem již někde viděl.“ Nevychází tedy z vnitřku, z analyticko-psychologického přístupu. Psychologii postavy, její podstatu, instinktivně odhaduje. Připomíná v této souvislosti Mejercholda: „rozum není dost imaginativní“, a zneklidňující formulaci „čím více o postavě víte, tím hůře se vám bude hrát“. Hledání gestusu postavy doplňuje asociačním psaním, z pozice konkrétně určené osoby, třeba kamaráda, poslěze i v ich formě. Inspiruje se konkrétními detaily ze všedního života či filmů.

Živý popis práce na roli přesvědčivě dokazuje, že jde o zrale vědomou tvorbu. A o profesionálním přístupem také svědčí: „Mým cílem vždy bylo a bude, zakotvit vše v paměti tak, aby byl výkon i nadále konstantní, aby neměl výkyvy a aby se v reprízách lišil co nejméně a já odcházel z divadla vždy spokojený.“

Druhá část práce se věnuje herectví před kamerou a snaží se postihnout ty nejzásadnější rozdíly mezi herectvím divadelním a filmovým. Konkrétním materiálem je v tomto případě postava basketbalisty Prokeše ve filmu Radima Špačka. Se zadostiučiněním můžeme říct, že se náš budoucí absolvent nespokojuje s navrženými nároky, ale snaží se je přesáhnout. Basketbal trénoval nad rámec povinností a naučil se i „fígle“, kterými by mohl překvapit. Při studiu francouzské díky se neuspokojilo ujištění, že postava Čecha nemusí vyslovovat autentické „r“: „Mně to ale nedalo a chtěl jsem se to naučit dokonale, protože v závěru to bude mluvit o inteligenci mé postavy.“ Krom odlišnosti nechronologického natáčení a míry fixace výkonu, vidí nejpodstatnější rozdíl v nutnosti soustředit se filmu na detail: „Před kamerou je nutné soustředit se jen na tu část těla, která je v záběru a úkon provést dokonale. V divadle je to ale jiné, tam musí herec vždy myslet na celé své tělo.“

Diplomová práce dokazuje, že Filip Březina odchází do profesionálního života vybaven nejen vzácně přirozeným talentem, ale i schopností zcela vědomě a samostatně tvořit. Pracuje nejen metodicky, ale je i nadán vůlí k perfekcionistickému výsledku. A to vzbuzuje naději, že je předurčen posouvat se dál.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

prof. PhDr. Daria Ullrichová